ISSN 1304 - 4990

T.C. ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

T.C. ATATÜRK UNIVERSITY
SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

ATASOBED

Journal of Social Sciences Institute

Dergimizde yayımlanan tüm makaleler ULAKBIM, EBSCOHOST ve Atatürk Üniversitesi e-Dergi İndekslerinde full text (tam metin) olarak Yayımlanmaktadır.

YIL *YEAR* Haziran 2018 **CİLT** *VOLUME* 22 **SAYI** *ISSUE* 2

Yayım İlkeleri

2003'den beri ISSN 1304-4990 Süreli yayınlar numaralı yılda dört kez yayımlanmakta olan Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, **uluslararası hakemli** ve **bilimsel içerikli** resmî yayın organıdır. Dergimizde, sosyal bilimlerin farklı alanlarında yapılmış bilimsel nitelikli araştırma yazıları yayımlanır.

Dergiye yayımlanmak üzere gönderilecek yazılar daha önce başka bir dergide yayımlanmamış ve yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır. Makalelerin formatı Enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan yazım kurallarına göre düzenlenmelidir.

Yayımlanmak üzere gönderilen yazıların şekil ve içerik yönünden ön incelemesi yayın kurulu tarafından yapılır. Uygun görülen çalışmalar, bilimsel yönden değerlendirilmek üzere, yayın kurulu tarafından belirlenen çift-kör, bağımsız ve önyargısız hakemlik (preview) ilkelerine göre en az iki hakem tarafından değerlendirilir. Son karar dergi yayın kurulunundur.

Yayın kurulu hakem kurulu tarafından yayın koşullarına uygun bulunmayan yazıları yayımlamamak, düzeltmek üzere yazarına geri vermek, biçimce düzenlemek ve düzeltmek ya da kısaltmak yetkisindedir. Gönderilen yazılar yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez.

Dergimiz, TÜBİTAK-ULAKBİM DergiPark Veri Tabanı (http://dergipark.gov.tr/ataunisosbil), TR Dizin, SOBİAD, Google Scholar, EBSCO Publishing Inc., Atatürk Üniversitesi E-Dergileri'nde (http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisosbil/issue/archive) dizinlenmektedir.

Dergimizde uygulanmakta olan yayım kuralları ve makale yazım düzeni için aynı web adresindeki bilgilerden yararlanılmalıdır. Dergimizde yayımlanan yazıların her türlü bilimsel, imla ve hukukî sorumlulukları yazarlarına aittir. Yayımlanmış yazıların tüm yayım hakları saklı olup, Dergimizin adı belirtilmeden hiçbir alıntı yapılamaz.

The Principals of the Publication

The journal of Social Sciences Institute of Ataturk University, published four times a year with the 1304-4990 ISSN number, is an **internationally refereed** and **scientific official journal**. In our journal, scientific research papers, carried out in different disciplines of social sciences, are published.

The manuscripts that are sent to the Journal must be original, unpublished and cannot be submitted simultaneously for publication elsewhere. The format of the manuscripts should be designed in accordance with the writing and publication guidelines approved by the Executive Board of the Institute.

The manuscripts are subjected to pre-assessment by the editorial board taking publication principles into consideration. The manuscripts which are scanned by the editorial board are sent to two blind referees for evaluation in terms of form and content. The manuscripts that are considered, at least by two referees, issuable are put in line for publication. The manuscripts which may require corrections by the referees are sent back to the authors for the necessary adjustments. It is the author's responsibility to transmit the reedited manuscript to the journal within the specified time. The reedited manuscript is re-evaluated by the referees if necessary. The editorial board makes the last decision for the publication of the manuscript.

The editorial board has the right to make alterations to some vocabulary. The manuscripts, published or unpublished in the Journal, are not sent back to the authors.

The journal of Social Sciences Institute of Ataturk University is published by TÜBİTAK-ULAKBİM DergiPark database (http://dergipark.gov.tr/ataunisosbil), TR index, SOBIAD, Google Scholar, EBSCO Publishing Inc., Atatürk Üniversitesi E-Dergileri (http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisosbil/issue/archive).

The same e-journal web address above can be used for the details of publication guidelines of the Journal and the format of manuscripts. All responsibilities related to dictation, legal and scientific ethics belong to the authors of the manuscripts. All rights over the published manuscripts reserved to the Journal, and no citation can be made without the reference of the Journal.

Yıl/Year**: Haziran 2018 Cilt/**Volume**: 22 Sayı/**Issue**: 2**
ISSN : 1304–4990

Yayın Sahibi/Publisher
Yönetim Kurulu Adına
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü /
In the Name of Administrative Board Director of Social Sciences Institute
Prof.Dr.Mehmet TÖRENEK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/ Legal Representative
Doç.Dr. Canan Nur KARABEY

Editör/Editor
Dr.Öğr.Üyesi Cemal SEVİNDİ

İngilizce Editörü/English Editor
Prof. Dr. Ahmet BEŞE

Yayın Kurulu/Editorial Board
(Enstitü Yönetim Kurulu/ Institute Administrative Board**)**
Prof.Dr. Mehmet TÖRENEK
Prof.Dr. Naci İSPİR
Prof. Dr. Fazlı POLAT
Prof. Dr. Ahmet BEŞE
Doç.Dr. Canan Nur KARABEY
Dr.Öğr.Üyesi Cemal SEVİNDİ

Yayın Kurulu Sekreteri/Publication Board Secretarie
Mehmet ULUĞ

Adres/ Address
Atatürk Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
25240 – ERZURUM
Tel: +90 0442 2314928
Faks: +90 0442 2314911
E-mail: sosbildergi@atauni.edu.tr
Dizgi: Cemal SEVİNDİ +90 0442 2314148
Baskı/Print: Zafer Ofset Matbaacılık San.Tic.Ltd.Şti.
Tel: +90 0442 2342285 • Faks/Fax: +90 0442 2336952
Yakutiye/Erzurum

Yayım Danışma Kurulu/Editorial Board

Prof.Dr. Adem DURSUN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Adriana-Gertruda ROMEDEA	Vasile Alecsandri University of Bacau/Romania
Prof.Dr. Ahmet BEŞE	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet SARI	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Ali Eshrefi SADIKI	Ferhengistan Kurumu /Iranian
Prof.Dr. Andrea ALBRECHT	Heidelberg University/Germany
Prof.Dr. Atılhan NAKTİYOK	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Ayten ER	Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Bener GÜNGÖR	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Betül ASLAN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Cengiz GÜNDOĞDU	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Çiğdem ÜNAL	İstanbul Üniversitesi
Prof.Dr. Elana BONTA	Vasile Alecsandri University of Bacau/Romania
Prof.Dr. Fatih KARCIOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Fatma GEÇİKLİ	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Fazlı POLAT	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Gülümser KESKİN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Gürsel UYANIK	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Halil KOCA	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Hasan BOYNUKARA	Namık Kemal Üniversitesi
Prof.Dr. Hayati AKTAŞ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Hüseyin KÖSE	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Hüseyin ÖZER	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Hüseyin YURTTAŞ	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. İ.Fevzi ŞAHİN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. İbrahim YEREBAKAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Kamil YAZICI	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Mahmut PAKSOY	Kültür Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet TAKKAÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet ZAMAN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Michael PURDY	Union University/USA
Prof.Dr. Muhammed MEHDIPUR	Tabriz University/Iranian
Prof.Dr. Mustafa MACİT	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Nazmiye ÖZGÜÇ	İstanbul Üniversitesi
Prof.Dr. Nuriye GARİPAĞAOĞLU	Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Osman DEMİRDÖĞEN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Ö.Selçuk EMSEN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Ömer YILMAZ	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Ramazan SEVER	Giresun Üniversitesi
Prof.Dr. Ruhattin YAZOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Saliha KODAY	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Sebahattin ÇEVİKBAŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof.Dr. Selami KILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Selim BAŞAR	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Serhat ZAMAN	Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Süleyman ÇİĞDEM	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Şafak Ertan ÇOMAKLI	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Taner ACUNER	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Tevfik Şükrü YAPRAKLİ	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Üstün ÖZEN	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Vedat KAYA	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Yusuf AKSAR	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Assoc.Prof. Inna NAGORNOVA	Kemerovo State University/Russia
Assoc.Prof. Jaromir KADLEC	Palacki d'Olomouc University/Czech Republic
Assoc.Prof. Luis GUERRA	Evora University/Portekiz
Assoc.Prof. Pragasit SITTHITIKIL	Thammasat University/Thailand
Assoc.Prof. Simina MASTACAN	Vasile Alecsandri University of Bacau/Romania
Doç.Dr. Abdıganı HALİLOV	Kırgızistan Milli Üniversitesi/Kirghizistan
Doç.Dr. Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Cengiz BUYAR	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi/Kirghizistan
Doç.Dr. Coşkun TOPAL	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç.Dr. Elif ÇOLAKOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Mustafa GÜLMEZ	Cumhuriyet Üniversitesi

Bu Sayının Bilimsel Danışmanları/ Referees of this Issue

Prof. Dr. Abdullah KAPLAN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Adem DURSUN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet BEŞE	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SARI	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Alaattin KIZILÇAOĞLU	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ali TİLBE	Namık Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Ali UTKU	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe AZMAN	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Fazlı POLAT	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Fikri SALMAN	Kâtip Çelebi Üniversitesi
Prof. Dr. Haci Ömer ÖZDEN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Ertan EĞRİBEL	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TAKKAÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ZAMAN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mevlüt ÖZBEN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa KAYA	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Nesrin ÖNLÜ	9 Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Nuray KARACA	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Nurşen ADAK	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan KÜÇÜK	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Seçil ŞENYURT	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Yasemin YAROL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yasin SOYLU	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Yalçın TAVUKÇU	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Asaf ÖZKAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Cemile AKYILDIZ ERCAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Emre ATILGAN	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Gülden BÖLÜK	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Gülpınar AKBULUT	Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ	İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. İrfan ATALAY	Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. İskender PEKER	Gümüşhane Üniversitesi
Doç. Dr. Kemal TİZGÖL	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Korkmaz MERAL	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet DEMİR	Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Muharrem ES	Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Namık Tanfer ALTAŞ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan YANIK	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman KARATAŞ	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit KILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Yahya YEŞİLYURT	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Yonca ODABAŞ	Çankırı Karatekin Üniversitesi

Not: sıralama harf sırasına göre yapılmıştır

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

7. Sınıf Öğrencilerinin Zekâ Türlerine Göre Matematiksel Modelleme Problemi Çözebilme Becerilerinin İncelenmesi 889
Investigation Of Mathematical Modeling Problem Solving Abilities Of 7th Grade Students By Intelligence Types
Alper ÇİLTAŞ

Bir İletişim Aracı Olarak "Tekstiller" 905
"Textiles" as a Communication Tool
Cemal MEYDAN, Gözde YILDIZ

Türkiye'de Halkçılığın Kaynağı ve Tebaadan Halka Zihni Dönüşüm 917
The Source of Populism in Turkey and The Transformation of The Minds To Community From The Tebaa
Erdi AKSAKAL

Ergani Bakır Madeni Hümayûnu (1900-1918) 933
Ergani Royal Copper Mine (1900-1918)
Ersoy ZENGİN

Trust in the Health System: The Case of Cardiology Patients in Turkey 961
Sağlık Sistemine Duyulan Güven: Türkiye'deki Kardiyoloji Hastaları Örneği
Günnur ERTONG

Durkheim'in Görüşleri Doğrultusunda Küreselleşme Olgusu ve Eğitimin Küresel İşlevi 977
Globalization Phenomenon Toward the Opinions of Durkheim and Globalization Function of Education
Ahmet KESİCİ

Ortaöğretim Öğrencilerinde Okul Yaşam Kalitesi 989
School Life Quality in Secondary School Students
Aytaç GEDİK, Melike CÖMERT

Pozitif Psikolojik Sermayenin İşveren Marka Oluşumu Üzerindeki Etkisi: Turizm Sektörü Örneği 1007
The Effects of Psychological Capital on the Employer Branding: Tourism Sector Example
Funda YORULMAZ, Öznur YAVAN

Bulanık'ta Bir Helenistik-Roma Dönemi Nekropolü: Mollakent 1029
A Hellenistic-Romans Necropolis in Bulanık: Mollakent
Hanifi BİBER, Sabahattin ERDOĞAN

Yerel Yönetimlerin Uluslararası Spor Organizasyonlarındaki Rolü (EYOF 2017 - Erzurum Büyükşehir Belediyesi Örneği) 1053
The Role of Local Governments in International Sport Organizations (EYOF 2017 - Erzurum Metropolitan Municipality Example)
Hüseyin Avni ÖNDER, Salih BATAL

Antalya'da 1930 Belediye Seçimleri Ve Yansımaları 1075
1930 Municipal Elections and Reflections in Antalya
İhsan Sabri BALKAYA

Beyin Göçü Açısından Yabancı Uyruklu Yükseköğretim Elemanlarının Kazanımı: Erzurum Atatürk Üniversitesi Örneği 1093
The Foreign Staff Gaining in Higher Education in Terms of Brain Drain: Erzurum Ataturk University Sample
İsmail ÖZ, Pınar LALOĞLU

Coğrafya Öğretmen Adaylarının (Pedagojik Formasyon) Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları 1113
Geography Prospectıve Teachers' (Pedagogıcal Formatıon) Perceptıons Of The Concept Of Teacher
Mete ALIM, İbrahim Fevzi ŞAHİN, Elif MERAL

İşgörenin Devam Durumunun İnsan Kaynakları Bilgi Sistemiyle İşletme Verimliliğine Etkisinin İncelenmesi 1129
Occupational Continuity Human Resources Information System Investigation of the Effect on Business Productivity
Muhammet ARDIÇ, Berkant DULKADİR

İtalyan İşçi Sınıfı Deneyimi ve Kapitalist Bireyciliğin Sıradanlaşması 1139
The Experience of the Italian Working Class and Ordinarization of the Capitalist Individualism
Onur UCA

Çağdaş Seramik Sanatında Alternatif Bir Yaklaşım Olarak Tipografi Kullanımı 1157
Using Typography as an Alternative Approach in Contemporary Ceramic Art
Oya AŞAN YÜKSEL, Eren Evin KILIÇKAYA BOĞ

Erzurum, Erzincan Ve Bayburt İllerindeki İmalat İşletmelerinde Depolama ve Satın Alma Kararlarının Üretime Etkisine Yönelik Bir Karşılaştırma 1171
A Comparison of The Production Effect of Warehouse and Purchasing Decisions of Manufacturing Operations in Erzurum, Erzincan and Bayburt Provinces
Selçuk KORUCUK

Fransızca Tanımlık Ulamının Yanlış Çözümlemesi Yöntemiyle Karşıtsal Bir İncelemesi 1203
A Contrastıve Study of French Article with the Method of Error Analysis
Sonel BOSNALI, Yusuf TOPALOĞLU

Sıra dışı Bir 'Önder Tip' Örneği: 'Mirko Jelusich Der Traum vom Reich' 1223
An Exceptional 'Leader Type' Example: 'Mirko Jelusich Der Traum vom Reich'
Şenay KAYĞIN

Eğitim Coğrafyası Perspektifinden Çanakkale İli 1233
Çanakkale Province From An Educational Perspective
Tolga KARA, Emin ATASOY

Dilbilim, Eğitimbilim ve Ruhbilim Bağlamında Arapça Öğretimi 1259
Teaching Arabic within the Context of Linguistics, Pedagogy and Psychology
Yakup KIZILKAYA, Ziad ABDALLAH

Güncel 3D Çizimleri İle Antikçağ Cam Fırınları Ve Tarihi Gelişimi 1275
Contemporary 3D Illustrations and Historical Development of Ancient Glass Furnaces
Fevziye EKER

Kocaeli Arkeoloji ve Etnoğrafya Müzesi'nden Bir Grup Terrakotta Aphrodite Figürini 1297
A Group of Terracotta Aphrodite from the Kocaeli Archaeology and Etnography Museum
Zerrin AYDIN TAVUKÇU, Sinem COŞKUN

Fenomenoloji ve Bilimler 1313
Phenomenology and Sciences
Hüseyin AYDOĞDU

Practical Lexicography: A Sample of a Specialized Dictionary 1345
Uygulamalı Sözlükbilim: Özel Bir Sözlük Örneği
Cansu GÜR, Muzaffer BARIN

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Haziran 2018 22(2): 1203-1222

Fransızca Tanımlık Ulamının Yanlış Çözümlemesi Yöntemiyle Karşıtsal Bir İncelemesi [*]

Sonel BOSNALI [**]
Yusuf TOPALOĞLU [***]

Öz: *Türk öğrencilerin Fransızca öğrenim sürecinde karşılaştıkları en önemli sorunlardan biri olan tanımlık ulamının (fr. article) karşıtsal bir yaklaşımla ele alındığı bu çalışmada, söz konusu ulamın ediniminde karşılaşılan zorlukların nedenlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Öğrencilerin yaptığı yanlışların kaynağının, Fransızcada temel sözcük kategorilerinden biri olan bu ulamın, Türkçe sözcük kategorileri arasında yer almaması olduğu ileri sürülmektedir. 52 birinci sınıf öğrencisinin ürettiği yazılı bütünce üzerinde yanlış çözümlemesi gerçekleştirilmiştir. Buna göre, 948 ad kökenli sözcüğün bulunduğu bütüncede, tanımlık kullanımın zorunlu olduğu 892 sözcük bulunmaktadır. Bu sözcüklerden 554 tanesi (%62) için doğru tanımlık kullanılmışken, 338 tanesi (%38) için yanlış tanımlık kullanımı söz konusu olmuştur. Bu yanlışlar ayrıca ele alındığında, en sık yapılan yanlış türünün %50 oranıyla seçme yanlışı olduğu belirlenmiştir. İkinci sırada ise, %41 oranıyla eksiltme yanlışı gelmektedir. Ekleme (%8) ve dizim (%1) yanlışlarının oldukça düşük oranda ortaya çıktığı gözlemlenmektedir. Her ne kadar, yüksek oranda gerçekleşen seçme yanlışı dil içi yanlış türü çerçevesinde değerlendirilmiş olsa da, bunların çok büyük bir oranda cinsiyet seçimi konusunda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, cinsiyet ulamının da Türkçede bulunmaması, bu yanlışları da diller arası yanlış türü kapsamında değerlendirmeyi gerektirmektedir. Sonuç olarak, söz konusu ulam çerçevesinde Türk öğrencilerinin ürettiği yanlışların temelinde hem bu ulamın hem de cinsiyet ulamının Türkçede bulunmaması yatmaktadır.*

Anahtar Kelimeler: *Karşıtsal Dilbilim, Yanlış Çözümlemesi, Tanımlık, Fransızca*

A Contrastıve Study of French Article with the Method of Error Analysis

Abstract: *In this study, it is aimed to determine with a contrastive approach the causes of the difficulties encountered in the acquisition of article, one of the most important problems Turkish students face during the French learning process. It is suggested that the source of the errors made by the students is that, the article is not among the Turkish lexical categories while it is one of the main lexical categories in French. Error analysis was made on 52 written corpus produced by Turkish students. According to this corpus, there are 948 substantive in which 892 words are required to use article. The correct article was used for 554 (%62) of these substantives whereas the wrong article was used for 338 (%38). When these mistakes*

---

[*] Bu makale, 3. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu'nda (ISLET, 20-23 Nisan 2017, Roma) sunulan bildirinin genişletilmiş sürümüdür.

[**] Doç. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü (eposta: sbosnali@nku.edu.tr)

[***] Öğr. Gör. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu (eposta: ytopaloglu@nku.edu.tr)

are also taken into consideration, it is determined that the most common error with rate 50% is the selection error. The omission error with 41% takes place the second place. The errors of addition (%8) and misordering (%1) are observed to occur at a very low rate. Although a high percentage of selection errors is evaluated within the context of the intralanguage, it is observed that they are a very large percentage of gender selection. Therefore, the lack of gender in Turkish also necessitates the evaluation of these errors within the context of interlanguage. As a result, the basis of the errors made by Turkish students in the context of article lies in the absence of both this article and the gender in Turkish.

Keywords: *Contrastive Linguistics, Error Analysis, Article, French*

Makale Geliş Tarihi: 07.04.2018

Makale Kabul Tarihi: 06.06.2018

I.Giriş

Öğrenciler yeni bir dil öğrenirken, birçok farklı etkene bağlı olarak yabancı dil öğrenimi sürecinde zorlanmakta ve yanlış yapmaktadırlar. Bu etkenlerden biri, aktarma olarak adlandırılan olgudur. Yabancı dil öğrenimi sürecinde, ana dili dâhil daha önce öğrenilmiş farklı dillerinden yapılan olumlu aktarmalar yabancı dil öğrenimini kolaylaştırırken, olumsuz aktarmalar zorlaştırmakta ve girişiklik (fr. interference) olarak adlandırılan olgu gibi farklı yanlış türlerinin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Girişiklik, dil sistemini ses, biçim, sözdizimi ve sözcük düzeyinde olumsuz etkileyen bir olgudur. Örneğin öğrenciler, ana dili veya daha önce öğrenmiş oldukları dillerden, işleve konulmaması gereken sözcük veya dil bilgisel ulamları tümce içerisinde kullanılabilmektedirler. Bu nedenle öğrenciler, yabancı dil öğrenim sürecinde zorlanmakta ve yanlışlar yapmaktadırlar. Dil öğreniminde hata (fr. faute) ve yanlış (fr. erreur) kavramlarını birbirlerinden ayırt etmek gerekir. Zira edimle (fr. performance) ilgili olan hata bilinçli olarak kurallara uymama anlamına gelmektedir. Yanlış ise, edinçle (fr. compétence) ilgili olup kuralların iyi bilinmemesinden dolayı bilinçsizce yapılır (Corder, 1981, s. 10).

Yabancı dil öğrenimini ve öğretimini kolaylaştırmak ve bu süreçde ortaya çıkan eksiklikleri ve yanlışları en aza indirgemek amacıyla 1950'lerde Fries (1945), Lado (1957), Corder (1981) vd. gibi dilbilimciler, karşılaştırmalı dilbilgisi çalışmalarına yönelmişlerdir (Debyser, 1970, s. 31). Corder (1981, s. 12) ana dilindeki dil bilgisi yapılarının yabancı dil öğrenim sürecine aktarılabileceğini öne sürerek ana dilinin yabancı dil üzerinde önemli etkilerinin bulunduğunu ileri sürmüştür. Lado (1957) ise, yabancı dil öğrenim sürecinde ana dilinin önemli bir etkisinin olduğunu, söz konusu süreçte karşılaşılan öğrenme zorluklarının ve yanlışların ana dilinden kaynaklandığını ileri sürerek, ana dili ile yabancı dildeki yapıları karşılaştırma yoluna gitmiştir. Diğer taraftan, her iki dildeki benzer yapıların dil öğrenim sürecini kolaylaştıracağını, farklı yapıların ise zorlaştıracağını ve yanlışlara yol açacağını belirtmiştir. Dolayısıyla, çok zorlanmadan ve yanlış yapmadan yabancı dil öğrenebilmek için, her iki dili karşılaştırma gereksiniminden ve çabalardan hareketle karşıtsal dilbilim ortaya çıkmıştır. Karşıtsal dilbilim, iki dil arasındaki yapıları karşılaştırarak, bu yapıların farklılıklarını ortaya

koyup dil edinimi sürecinde söz konusu yapıların farklılıklarından dolayı yapılacak yanlışları ve öğrenimdeki zorlanmaları en aza indirgemeyi amaçlamaktadır (Şavlı, 2009, s. 181).

Bu araştırma, Fransızca öğrenen Türk öğrencilerin ürettikleri yanlışlar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Fransızca öğrenen Türk öğrencilerin ürettikleri yanlışlar üzerine yapılan birçok önemli araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmalarda, en sık yapılan yanlışlar önem sırasına göre «dilbilgisi kuralları», «yanlış sözcük seçimi», «yazım yanlışları» ve «sözdizimsel yanlışlar» olarak kaşımıza çıkmaktadır (Şavlı & Güler, 2014, s. 146). Diğer taraftan, Fransızca dilbilgisi kurallarını tanıma ve doğru yazma konusunda öğrencilerin karşılaştıkları sözdizimsel ve biçimbilimsel güçlükler konusunda Topçu Tecelli ve Özçelik'in (2007, s. 284) yapmış oldukları çalışma, Türk öğrencilerin en fazla zorlandıkları konunun tanımlık kullanımı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, tanımlık yanlışları üzerine özgün ve ayrıntılı bir çalışma henüz yapılmış değildir. Bu nedenle Türk öğrencilerin Fransızca öğrenim sürecinde yaptıkları yanlışların dilsel boyutunun tanımlık kullanımı bağlamında karşıtsal bir yaklaşımla incelenmesi önem arz etmektedir.

Bu bağlamda, öncelikle karşıtsal dilbilgisi ve yanlış çözümlemesinin kuramsal çerçevesi çizilerek çalışmanın sorunsalı üzerine bir varsayım ileri sürülecektir. İnceleme kısmında, benimsenen yöntem geniş hatlarıyla tanıtıldıktan sonra, elde edilen bulgular değerlendirilip, öne sürülen varsayım kapsamında tartışılacaktır.

A. Yabancı Dil Öğretimi Kapsamında Karşıtsal Dilbilgisi ve Yanlış Çözümlemesi

Yabancı dil öğrenimine yönelik yapılan araştırmalar, daha 14. yüzyıldan itibaren Fransız ve İngiliz dil sahalarında mevcuttur. 17. yüzyılın sonundan 18. yüzyılın başına kadarsa ana dili ile yabancı dillerin karşılaştırılmasına yönelik çalışmalara rastlanmaktadır. Gerçek anlamda 1950'lerden itibaren dil edinimi, dil öğretimi, yanlış üretimi ve yanlış analizi ile ilgili çok sayıda çalışma, araştırma ve incelemeler ortaya çıkmıştır. Özellikle ABD'de, Fries (1945), Lado (1957), Corder (1981), Odlin (1997) vd. gibi dilbilimciler, dil öğrenimi ve öğretimine yönelik önemli eserler ortaya koymuşlardır. Bu dilbilimcilerden Corder (1981), benzeşim ve dilbilgisi mikro-sistemlerini düzenleme ilkelerine göre yanlış analizini geliştirmiştir. Yabancı dil öğretimini kolaylaştırmak, bu dilin öğretimindeki eksiklikleri ve yapılan yanlışları en aza indirgemek için Fries (1945) ve Lado (1957) vd. ise, karşılaştırmalı dilbilgisi ve karşıtsal yaklaşım çalışmalarına yönelmiş ve en iyi yöntem ve teknikleri bulmayı amaçlamışlardır. Corder (1981) ve Odlin (1997) ise, yabancı dil öğrenimi ve öğretimindeki araştırma ve incelemelerinde yanlış türlerine, sebeplerine ve bunların çözümlenmesine odaklanmışlardır

Lado'ya (1957) göre ana dili, yabancı dil öğrenimini olumlu ya da olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Bu etkenlerden en önemlileri, olumlu veya olumsuz aktarma (fr. transfert) olarak adlandırılan olgulardır. Yabancı dil öğrenme sürecinde yapılan olumlu aktarmalar, yabancı dil öğrenimini kolaylaştırırken olumsuz aktarmalar, zorlaştırmakta ve iki dil arasında *girişiklik* (fr. interférence) olarak adlandırılan olgunun ortaya

çıkmasına yol açmaktadır. Söz konusu girişiklik, yabancı dil öğrenim sürecinde farklı biçimde hata ve yanlışların yapılmasına neden olmaktadır.

1.Karşıtsal Dilbilgisi

Yabancı dil öğrenimi ve öğretimi sürecinde beliren zorluk, eksiklik ve yanlışlara karşı 1950'lere doğru ortaya çıkan ve birçok çalışmaya konu olan karşıtsal dilbilgisinin amacı, ana dili ile yabancı dil arasındaki farklılıkları tanımlamaktır. Fries, Lado, Weinreich, vd. gibi dilbilimciler bu çerçevede çok sayıda araştırma ve incelemeler yapmışlardır (Debyser, 1970, s. 31). Geliştirdiği karşıtsal yaklaşım çerçevesinde, öğrenim sürecinin ana dili ile yabancı dili karşılaştırarak gerçekleşeceğini ileri süren Lado (1957), bu iki dil arasındaki yapısal benzerliklerin, yabancı dil öğrenimini kolaylaştıracağını, farklılıkların ise zorlaştıracağını belirtmektedir. Karşıtsal yaklaşım, ana dili ile yabancı dil arasındaki ayrılıkları, ayrımları, karşıtlıkları belirleyen ve etkin yabancı dil öğretim yöntemleri oluşturulmayı amaçlayan uygulamalı dilbilim dalıdır (Vardar, 2002, s. 28). Karşıtsal yaklaşımla ilgili benzer görüşleri bulunan Bayraktaroğlu (1979, s. 3), Březinová (2009, s. 10), Gaoudi (2012, s. 31) ve Belkacem (2009, s. 287), iki dil arasındaki farklılıkların zorluğa yol açtığını belirtmektedirler. Ayrıca ana dilinden yabancı dile yapılan olumsuz aktarmalardan kaynaklanan yanlışların, iki dilin de karşıtsal olarak incelenmesini gerekli kıldığını dile getirmektedirler. Diğer taraftan, iki dil arasındaki farklılıklar üzerine yoğunlaşan ve yabancı dil öğrenimine ilişkin çözüm önerileri sunan karşıtsal dilbilgisi sayesinde, yabancı dillerin daha iyi öğrenilebileceğini ve öğretilebileceğini; yaşanılan zorlukların, ortaya çıkan eksikliklerin ve yapılan yanlışların yoğunluğunun azaltılabileceğini ifade etmektedirler.

Karşıtsal dilbilim çerçevesinde yabancı dil öğrenim süreci için ileri sürülen yöntemler ve varsayımlar, 1960'lardan günümüze kadar birçok dilbilimci tarafından eleştirilmiştir. Bu eleştirilere göre, yabancı dil öğrenim sürecindeki her zorluk, eksiklik ve dil yapılarından ve öğretim yöntemlerinden ortaya çıkan her yanlış karşıtsal dilbilim yöntemleriyle belirlenip giderilemeyebilir. Ana dili ve yabancı dil arasındaki yapısal farklılıklar, aynı oranda zorluğa ve yanlışa yol açmayabileceği gibi, söz konusu her iki dilin yapılarındaki benzerlikler de yanlışlara neden olabilir (Bayraktaroğlu, 1979, s. 3-4). Ayrıca iki dil arasındaki her yapısal farklılık, zorluğa yol açmayabilir ve karşıtsal yaklaşımla sadece ana dilinin olumsuz etkisinin neden olduğu yanlışlar tespit edilebilir (Odlin, 1997, s. 17-19).

Bu görüşlerden hareketle karşıtsal incelemenin, iki dil arasındaki yapısal farklılıkları belirlemede etkili olacağını düşünmekteyiz. Yabancı dil öğrenirken öğrenciler, öğrenim sürecini daha çok kolaylaştırma düşüncesiyle ana dilinden ve önceden öğrendikleri bir dilden aktarma yaparlar. Ancak ana dili ve yabancı dil arasındaki farklılıklardan dolayı olumsuz aktarmayla karşı karşıya kalmakta ve yanlışlar yapmaktadırlar. Söz konusu yanlışlar, karşıtsal dilbilimin araştırma yöntemi, karşıtsal çözümleme (fr. analyse contrastive) ile belirlenebilmektedirler. Karşıtsal çözümleme süreci ise, her iki dili *tanımlama*; ayrıntılı karşılaştırma için iki dilin öğelerini *seçme*; benzer ve farklı alanları *karşılaştırma*; yanlışa yol açan olası alanları *tahmin etme* aşamalarından oluşmaktadır (Trawiński, 2005, s. 11). Yabancı dil öğreniminin daha başarılı, etkin ve verimli olmasını

sağlamak için, aktarma stratejisi temel alınarak, karşıtsal çözümleme süreci aşamaları uygulamaya konulmalı; her iki dilin benzer ve farklı yönleri saptanmalıdır.

2.Yanlış İncelemeleri

Yanlış çözümlemesi, araştırmacılar tarafından farklı biçimde ele alındığı için, dil yanlışları çeşitli türlerde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, birçok farklı yanlış türleri sınıflandırmasıyla karşılaşmak mümkündür. Biz bu araştırmada, Corder'in (1981) *eksilteme, ekleme, seçme* ve *dizim* yanlış türleri sınıflandırmasını temel almaktayız.

İlk olarak *seçme* (fr. sélection) yanlış türünde; doğru biçimbirim, yapı ya da kullanım yerine yanlış seçeneklerden birinin seçilmesi söz konusudur (Corder, 1981, s. 36). Diğer yanlış türü olan *ekleme* (fr. addition), sözce içerisinde olmaması gereken bir dilsel öğenin eklenmesiyle ortaya çıkmaktadır (Corder, 1981, s. 36) . *Dizim yanlışı* (fr. mauvais ordre) ise, tümce içerisinde, sözcüklerin veya biçimbirimlerin yanlış dizilmesidir (Corder, 1981, s. 36). Son olarak, *eksiltme* (fr. omission) yanlış türü, bilgi kaybı olmaksızın bazı öğelerin eksiltilmesi anlamına gelmektedir. Diğer deyişle, tümce içerisinde olması gereken dilsel öğenin çıkarılması durumudur (Corder, 1981, s. 36).

Bu yanlış türlerinin ortaya çıkmasına yol açan nedenler, dil dışı (fr. interlinguale) ve dil içi (fr. intralinguale) olmak üzere ikiye ayrılır. Dil içi ve dil dışı yanlışları, *aşırı genelleştirme, düşük üretim, girişiklik, yanlış yorumlama* ve *yanlış üretimi* etkenlerine yol açmaktadır.

Aşırı üretim olarak da adlandırılan *aşırı genelleştirme* (fr. surgénéralisation), bir dildeki herhangi bir biçim ile ilgili kuralların, diğer biçimler üzerine genelleştirilmesi sonucunda yanlışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Jabeen, 2015, s. 56). Ayrıca önceden edinilen bir dilin her hangi bir yapısıyla ilgili kuralın, yeni edinilen bir dile genelleştirilmesinden dolayı da yanlışlar ortaya çıkabilmektedir (Odlin, 1997, s. 37). *Düşük üretim* (fr. sous-production) olarak adlandırılan diğer yanlış etken ise öğrencilerin, yabancı dil öğrenimi sürecinde öğrendikleri yapıları neredeyse hiç kullanamamalarından kaynaklanmaktadır. Odlin'e (1997, s. 36-37) göre, öğrenci, hedef dilde öğrendiği yapıları ana dilindeki yapılara benzetemediğinde, bu yapıları kullanmaktan kaçınabilmektedir. *Girişiklik* (fr. interférence) ise, dillerin etkileşime geçmesi sonucunda ortaya çıkan bir olgudur. Girişiklikler, genelde olumsuz aktarmalardan kaynaklanmaktadır. Ana dilin ya da önceden öğrenilmiş bir dilin kullanım alışkanlıkları, yeni öğrenilen dilde kullanılmak üzere olumsuz yönde aktarılıp kullanılmasından ortaya çıkmaktadır (Belkacem, 2009, s. 286). Öte yandan, daha önce edinilen bir dilin yapıları, yeni edinilen bir dilin yapılarının yorumlanmasını etkileyebilir. Bazen söz konusu etki, öğrencinin yeni öğrenilen dildeki yapılarla ilgili çok daha farklı bir çıkarım yapmasına yol açabilir. Bu sorun ise, diğer etkenlerden biri olan *yanlış yorumlama*ya (fr. interprétation fausse) yol açabilir (Odlin, 1997, s. 38). Son etken ise, *yanlış üretimi*dir (fr. production d'erreur). Yanlış üretimi, genelde konuşma ve yazmada, ana dili ile hedef dil arasındaki benzerlik ve farklılıklardan ortaya çıkmaktadır.

2a.Dil Öğretiminde Yanlış Çözümlemesinin Önemi

Yanlışların ortaya çıkışı, dil öğrenim sürecine engel oluşturan önemli tehlikelere yol açabilmektedir. Dil öğrenim sürecinde yanlış yapmanın pekişmemesi için, öğretmen ya da öğrenci tarafından yanlış üretiminin engellenmeye çalışılması, bu olumsuzluğa yönelik araştırmaların yapılması önemlidir. Dil sınıfı içinde davranışsal açıdan öğretmen yapılan bir yanlışın daha çok pekişmesine yol açabilmektedir. Zira öğrenci yanlış yaptığı anda, öğretmen söz konusu yanlışa anında tepki vermezse, öğrenci doğru yanıtladığını düşünecek ve bu durum, öğrenci için olumlu pekiştirme olacaktır. Bu nedenle öğretmen, yapılan tüm yanlışlara anında doğru yanıtı vererek geri dönütte bulunursa, yapılan yanlışların tekrarlanma olasılığını azalacaktır. Yanlış, çok sık tekrar ediliyorsa, öğrenciye olumsuz geri dönütlerin veya tepkilerin sayısı artacaktır. Bu olumsuz geri dönütlerden dolayı öğrenci, öğrenmeye yönelik güdülenmeyi kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır (Burkhardt, 2004, s. 9). Diğer taraftan bazı yanlışlar, aktarmadan değil, öğrenciye öğretilme yönteminden kaynaklanabilmekte ve olmaması gereken yanlışlara neden olabilmektedir (Odlin, 1997, s. 19). Ayrıca sınıf içinde verilen yönergelerin anlaşılamaması, okul alışkanlıkları, öğrencilerin farklı algılayışları, işlevsel, bilişsel, içerik, aktarım, girişiklik, çevresel etkenler gibi birçok etmen yanlışa yol açabilmekte ve birçok yanlış türü ortaya çıkabilmektedir (Gaoudi, 2012).

Dil edinimi sürecinde her öğrenci yanlış yapabilir ve bu süreçte yapılan yanlışları sadece olumsuz olarak görmemek gerekir. Zira yabancı dil öğrenim sürecini kapsayan yanlış incelenmeleri, dil ediniminde daha iyi yöntem ve tekniklerin belirlenmesine, dilsel edinim sistemlerinin daha iyi kavranmasına ve anlaşılmasına katkı sağlayabilir (Bouton, 1984, s. 107-109). Davranışçı Öğrenme Kuramı'nın aksine Yapısalcı yaklaşım ve karşıtsal çalışmalar, yanlışları olumlu, yararlı ve önemli bir nitelik olarak görmektedirler. Bouton'a (1984, s. 107-109) göre, yabancı dil öğrenim sürecinde ortaya çıkan yanlışların incelenmesi, dil edinimi sürecinde daha iyi yöntem ve tekniklerin belirlenmesine yardımcı olabilir. Ayrıca söz konusu bu yanlış incelemeleri, dil edinim sistemlerinin daha iyi kavranmasına ve anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Yanlış çözümlemesi, dil edinim sürecinde karşılaşılan dilsel zorlukların ve gereksinimlerin saptanmasına yardımcı olabilir. Yanlış çözümlemeleri sayesinde öğretmenin, öğrencinin dil edinimindeki ilerlemelerini, neyi ne kadar doğru öğrendiğini ve üzerinde daha çok durulması gereken konuları anlamasına ve geribildirimde bulunmasına fırsat verebilir (Çetinkaya, 2015, s. 166). Bu çözümleme; dil yanlışları, yabancı dil öğrenim süreci, öğrencilerin dil yeterlilik düzeyleri ve algılayışları, öğretmen tarafından seçilen yöntem ve tekniğin uygunluğu ile ilgili fikir vermede yararlı olabilir. Diğer taraftan, karşıtsal inceleme veya yanlış incelemesi ile öğrencinin dil öğrenim sürecinde yaptığı yanlışların sınıflandırılmasını mümkün kılabilir (Collombat, 2009, s. 46). Her ne kadar olumlu yanı da olsa yanlış, dizgeli ve tekrarlayan bir özelliğe sahiptir. Dili öğretenler, öğrencinin karşısına bir engel olarak çıkan yanlış türlerini önceden görüp, bunlara müdahale etmeleri gerekmektedir. Dolayısıyla, dil öğrenimi süresi boyunca öğrencilerin ürettikleri yanlışlar üzerine yapılan karşıtsal incelemelerden ve yanlış çözümlemelerinden elde edilen veriler, daha etkin bir yabancı dil öğrenimi ve öğretimi açısından önem arz etmektedir.

Bu bilgilerden hareketle ve eğitim-öğretim sürecinde Türk öğrencilerin Fransızca tanımlık kullanımında çok zorlandıkları ve yanlış yaptıkları gözleminden yola çıkarak, bu araştırmada Türk öğrencilerin tanımlık kullanımında yaptıkları yanlışların çözümlenmesi, bu yanlışların sebeplerinin ve türlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Tanımlık öğrenimi sürecinde ve kullanımı sırasında yaşanılan zorluklar ve yapılan yanlışlar araştırılırken şu soruların yanıtlarının bulunması hedeflenmektedir. Türk öğrencileri için Fransızca tanımlık öğrenimi neden çok zordur ve tanımlık kullanımında bu öğrencilerin yanlış yapmalarının sebebi ne olabilir? Türk öğrenciler, Fransızca tanımlık kullanımında en çok hangi tür yanlış yapmaktalar ve buna yol açan etkenler nelerdir? Öğrencilerin tanımlık kullanımında yaptıkları yanlışlar hangi boyuttadır? Tanımlık kullanımında yapılan yanlışların tanımlık türlerine göre dağılımı nasıldır?

B. Dilbilgisi Ulamı Olarak Fransızca ve Türkçede Tanımlık

Aristo'dan beri sözcükler farklı türlerde sınıflandırılmaktadır. Günümüzde belirleyiciler (fr. déterminants), bazı dillerde zorunlu bir sözcük ulamı olarak karşımıza çıkmaktadır. Farklı türdeki belirleyiciler arasında temel belirleyici olan tanımlık (fr. article), ilişkiye girdiği adı güncelleyerek, onun bir tümce içerisinde rol almasına olanak sağlayan bir sözcük kategorisidir.

Ancak bu sözcük türünün evrensel olmadığını belirtmek gerekir. Tanımlık varlığı açısından öncelikle iki farklı tipoloji bulunmaktadır: Tanımlık ulamının bulunduğu diller ve bu ulamın bulunmadığı diller. Ayrıca tanımlığın bulunduğu dilleri de, tanımlığın belirlediği ada, sayı ve cinsiyet bakımından uyum sağlayarak değiştiği diller ve tanımlığın değişmediği diller olmak üzere iki alt tipolojide sınıflandırmak mümkündür. Diğer taraftan, dizim bakımından tanımlık belirlediği sözcüğün önünde konumlanabileceği gibi arkasında da konumlanabilmektedir (Creissels, 1995, s. 104-105).

Tablo 1. Tanımlık tipolojisi

<table>
<tr><td colspan="3">Tanımlık</td></tr>
<tr><td colspan="2">T +</td><td>T –</td></tr>
<tr><td>T (Değişken)</td><td>T (Sabit)</td><td rowspan="4">∅ Kitap ∅</td></tr>
<tr><td>Le garçon (oğlan)
La fille (kız)
Les filles (kızlar)</td><td>The table (masa)
The tables (masalar)</td></tr>
<tr><td colspan="2">_____+ Ad Ad +_____</td></tr>
<tr><td>Le garçon (Fransızca)</td><td>lup / lupul (Romanca)</td></tr>
</table>

1. Fransızcada Tanımlık

Tablo 1'deki bilgiler çerçevesinde, Fransızca tanımlık ile Türkçede tanımlığı karşıtsal bir yaklaşımla incelemek yararlı olacaktır. Tipolojik olarak bükümlü bir dil olan Fransızca, köken bakımından Hint-Avrupa dil ailesinin Roman dilleri içerisinde gösterilmektedir. Fransızca, tanımlık bulunduran dil tipolojisine girmektedir. Tanımlığın belirttiği ad, zorunlu olarak ya eril ya da dişildir. Dolayısıyla, tanımlık adın cinsiyetine göre eril, dişil; sayısına göre tekil ve çoğul olarak biçim değiştirir. Ancak ünlü sesle başlayan adların önünde cinsiyet olarak nötrleşerek tek bir biçim olarak gerçekleşir. Diğer taraftan, söz konusu tanımlık her zaman adın önünde konumlanır (Grevisse & Goosse, 2011).

Fransızca tanımlık belirli, birleşik, belirsiz ve kısmi olmak üzere dört türde ele alınır. *Belirli tanımlık*, Fransızcada "le", "la", "l'" ve "les" olmak üzere dört farklı biçimde bulunmaktadır. Konuşur tarafından bilinen bir varlığı veya nesneyi göstermek için ünsüz ile başlayan eril ve tekil bir adın önünde "le", dişil ve tekil bir adın önünde "la" ve eril veya dişil olsun çoğul bir adın önünde "les" tanımlığı kullanılmaktadır. "Le" ve "la" tekil biçimbirimlerinin "l'" değişkesi bulunmakta ve eril veya dişil olsun sessiz "h" ya da ünlü ile başlayan bir adın önünde işlev kazanmaktadır (Grevisse & Goosse, 2011).

Belirli ada "à" ve "de" ilgeçleri geldiği zaman tanımlık *birleşik* biçim almaktadır. Böylece söz konusu ilgeçlerle kaynaşan "le" ve "les" tanımlıkları tekil ad bağlamında "au" veya "du", çoğul ad bağlamında ise "aux" veya "des" biçiminde gerçekleşmektedir (Grevisse & Goosse, 2011).

Belirsiz tanımlık ise, tanımsız veya belirsiz olan, henüz söz konusu olmayan bir ya da birden çok varlığı göstermek için eril ve tekil bir adın önünde "un", dişil ve tekil bir adın önünde "une" ve çoğul bir adın önünde "des" tanımlığının kullanılması durumudur.

Öte yandan, cinsiyete göre değişip sayıya göre değişmeyen *kısmi tanımlık*, sayılamayan varlıklarda belirsiz bir miktar ve soyut kavramlar ifade eden adları belirlemek için kullanılır (Grevisse & Goosse, 2011). Fransızcadaki kısmi tanımlık ise, sayılamayan bir gerçekliği ve belirsiz bir miktarı belirtmek için eril ve tekil bir adın önünde "du", dişil ve tekil bir adın önünde "de la", dişil ve tekil olsun ünlü ile başlayan bir adın önünde "de l'" tanımlığının kullanılması söz konusudur.

Tablo 2. Fransızca tanımlık

Fransızca tanımlık			
	Tekil	**Çoğul**	
Belirli	le ~ la ~ l'	les	eaux sucre (m) crème (f)

Bileşik	au ~ du	aux ~ des	
Belirsiz	un ~ une	des	
Kısmi	du~ de la ~ de l’	ø	

2. Türkçede Tanımlık

Köken bakımından Ural-Altay dil ailesinin, Altay kolunda gösterilen Türkçe ise, sondan eklemeli bir tipolojiye sahiptir. Bu dilin en önemli özelliklerinden bir diğeri de, dilbilgisel tanımlık ve cinsiyet ulamlarının bulunmamasıdır. Gerçekten, ad bir tanımlık ile belirtilmez ancak tümcede üstlendiği işleve göre çekilir. Dolayısıyla, Fransızcadan farklı olarak Türkçe, adın hallerini (fr. les cas) barındıran diller tipolojisine girmektedir. Bununla birlikte, Türkçede, adlar belirli ve belirsiz olarak işaretlenebilmektedir. Belirli nitelikteki ad, özne konumunda yalın haldeyken, cümlede üstlendiği işleve göre farklı biçimlerde (fr. accusatif, ablatif, locatif, …) çekilmektedir.

Tablo 3. Fransızca tanımlık ve Türkçede denkliği

Fransızca					**Türkçe**	
Bağlamsal Yapı	**Tanımlık + Ad**				**Ø-Ad-Ø**	
Belirli		**Eril**	**Dişil**	**Nötr**	**Özne**	**Nesne**
	Tekil	le	la	l’	Ø	{-I}
	Çoğul	les				
Bileşik	**Tekil**	au ~ du	à la ~ de la	à l’ ~ de l’	Ø	
	Çoğul	aux ~ des				
Belirsiz	**Tekil**	un	une		Bir	
	Çoğul		des		Ø	
Kısmi	**Tekil**	du	de la	de l’	Ø	
	Çoğul	Ø	Ø	Ø	Ø	

Görüldüğü gibi, dört farklı türü olan Fransızca tanımlık, farklı değişkenlere göre 18 farklı biçime bürünebilmektedir. Özel adlar dışında, tüm adlardan önce Fransızcada tanımlık kullanımı söz konusu iken Türkçede herhangi bir tanımlık bulunmamaktadır. Ayrıca Fransızcada tanımlık, adın tümcede üstlendiği işlev ne olursa olsun zorunlu olarak yer alırken, Türkçede bu ulam yoktur. Fransızcadaki "un" ve "une" belirsiz tanımlıklara, Türkçede "bir" sayı sıfatı karşılık gelebilmektedir. Ancak söz konusu sayı sıfatı, "kitap aldım / bir kitap aldım" örneğinde görülebileceği gibi Türkçede isteğe bağlı olarak da kullanılabilmektedir. Dolayısıyla, Fransızca ve Türkçede bu yapıların birbirlerinden tamamen farklı olduklarını ileri sürebiliriz.

Bu nedenle, Türk öğrencilerin Fransızca tanımlık kullanımlarında dil içi yanlışlarının bulunması beklenen bir olgudur. Ancak yukarıda karşıtsal incelemede vurguladığımız iki dil arasındaki tipolojik farklılıklar nedeniyle, Türk öğrencilerin daha sık olarak diller arası yanlışlar üretmeleri beklenir. Daha somut bir ifadeyle, Fransızcada cinsiyete ve sayıya göre farklı değişkelere bürünen zorunlu bir dilbilgisi ulamı olan tanımlık, Türkçede bulunmamasından dolayı söz konusu girişiklik yanlışlarından daha çok *eksiltme ve seçme yanlışları*nın yapılacağı öngörüsü yapılabilir.

II. İnceleme

A. Yöntem

Bu araştırmada, Türk öğrencilerin yaptıkları yanlışlara sadece tanımlık kullanımı yönünden yaklaşarak, üretilen yanlış türlerini belirleyerek betimlemek ve nedenlerini açıklamak amacıyla karşıtsal yaklaşımdan hareketle yanlış çözümlemesi benimsenmiştir.

Çözümlenecek verilerin elde edilmesi için, öğrencilerin sınav ortamında ürettikleri metinlerden bir bütünce oluşturulmuştur. Söz konusu bütünce, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans programının birinci sınıfında öğrenim gören 52 öğrencinin yazılı anlatım dönem sonu sınav kâğıtlarından oluşturulmuştur. Sınavda, öğrencilerden yaşadıkları kenti tanıtmaları ve bir arkadaşa öneride bulunmaları istenmiştir.

Söz konusu sınav kâğıtlarında, ad kökenli toplam sözcük sayısı belirlenmiş, tanımlık ve belirleyici kullanımlarının toplam sayısı saptanmış ve öğrencilerin sadece Fransızca tanımlık kullanımları incelemeye alınmıştır. Fransızcanın yapısından hareket ederek, istisnalar dışında tanımlığın zorunlu olduğu adlarda öğrencinin hangi tanımlığı kullandığı tespit edilmiştir. Daha sonra, bu kullanımlardan toplamdaki doğru ve yanlış tanımlık sayısı saptanmış ve tanımlıklar türlerine göre sınıflandırılmıştır. Kullanılan her tanımlık türü, kendi içinde ayrıntılı bir biçimde incelenmiş ve yapılan yanlışlar belirlenmiştir. Söz konusu yanlışlar ise, türlerine göre sınıflandırılmış ve bunların nedenleri açıklanmaya çalışılmıştır. Diğer taraftan, her tanımlık türünün içinde, en çok yapılan yanlış türünden en az yapılan yanlış türüne doğru bir sıra izlenmiş, yapılan bu yanlışların sıklık dereceleri belirtilmiş ve her yanlış türüne örnekler verilmiştir.

B. Bulgular

Öğrencilerin sınav kâğıtlarından oluşan bütünce, 892 tanesi tanımlık gerektiren sözcük, 56 tanesi ise diğer belirleyicilerin (iyelik, işaret, …) kullanımını gerektiren toplamda 948 ad kökenli sözcükten oluşmaktadır. Tanımlık kullanımı gerektiren sözcüklerin 554'ünde doğru tanımlık kullanılmışken 338'inde yanlış üretim belirlenmiştir.

Tablo 4: Ad, tanımlık ve yanlış türleri

Toplam ad				
948				
Tanımlık (Article)			**Belirleyici (Déterminant)**	
Sayı		**%**	**Sayı**	**%**
892		94	56	6
Doğru		**Yanlış**		
Sayı	**%**	**Sayı**	**%**	
554	62	338	38	

Tanımlık türleri ayrı ayrı ele alındığında, en fazla yanlışın toplam 75 bağlamı bulunan belirsiz tanımlık alanında olduğu görülmektedir. Bu tanımlıkların %72'si yanlış kullanılmıştır. İkinci sırada, 81 bağlamı bulunan kısmi tanımlık gelmektedir. Gerçekten, bunların %69'u yanlış üretim kapsamındadır. 97 bağlamı bulunan bileşik tanımlık ise %65'lik oranla en fazla yanlış üretilen diğer tanımlık türüdür. Sayıca en fazla kullanım gerektiren belirli tanımlıkta ise (462), %31 oranı ile en az yanlış türlerinden biridir. Diğer yanlış kullanımı ise, tanımlık kullanımı gerektirmediği halde, herhangi bir tanımlığın kullanıldığı 177 bağlamdır. Bu bağlamdaki yanlış oranı %12 ile sınırlıdır.

Tablo 5: Yanlış türlerinin dağılımı

Yanlış 338											**Toplam**	
Yanlış Türleri	**Belirli**		**Belirsiz**		**Kısmi**		**Bileşik**		**Ø**			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%

Yanlış	**143**	**31**	**54**	**72**	**56**	**69**	**63**	**65**	**22**	**12**	**338**	**38**
Seçme	77	54	15	28	30	53	48	76	-	-	170	50
Eklem e	3	2	-	-	1	2	1	2	22	100	27	8
Eksilt me	63	44	36	66	25	45	14	22	-	-	138	41
Dizim	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	3	1
Doğru	**319**	**69**	**21**	**28**	**25**	**31**	**34**	**35**	**155**	**88**	**554**	**62**
Topla m	**462**	**100**	**75**	**100**	**81**	**100**	**97**	**100**	**177**	**100**	**892**	**100**

1. Belirsiz tanımlık

Bütüncemizde toplamda 75 belirsiz tanımlık bağlamı bulunmaktadır. Bunların 54 tanesi yanlış, 21 tanesi doğru olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla, %72'lik bir oranla öğrencilerin en sık ürettiği yanlış bu bağlamdadır. Yanlış türlerine bakacak olursak, önem sırasına göre eksiltme, seçme ve dizim yanlışları belirlenmiştir.

Belirsiz tanımlık kullanımında en çok karşılaşılan yanlış türü eksiltmedir. Gerçekten 36 bağlamda öğrencilerin herhangi bir tanımlık kullanmadığı görülmektedir. Bu da toplam yanlışların % 66'lık bir oranına denk gelmektedir. Aşağıdaki örneklerde görüleceği gibi ister eril (%35) ister dişil (%20) isterse de çoğul (%11) bağlamında olsun eksiltme yanlışlarına rastlanmaktadır:

(1) a. *Il y a **Ø** festival de cerises.
b. Il y a **un** festival de cerises.
(2) a. *Tekirdağ est **Ø** bonne ville pour moi.
b. Tekirdağ est **une** bonne ville pour moi.
(3) a. *Je vous propose de manger **Ø** poissons.
b. Je vous propose de manger **des** poissons.

Sık olarak rastlanan bir diğer yanlış türü, %28 oranında seçme yanlışıdır. Bu kapsamda, %19 oranıyla en çok karşılaşılan yanlış, belirsiz tanımlık yerine belirli tanımlık seçimidir. Bu yanlış türüne hem çoğul hem de tekil ad bağlamında rastlanmaktadır:

(4) a. *Il y a **les** monuments à Tekirdağ.

b. Il y a **des** monuments à Tekirdağ.

(5) a. *Il y a **le** monument à Tekirdağ.

b. Il y a **un** monument à Tekirdağ.

Diğer taraftan, %9 oranında cinsiyet seçme yanlışı örneği bulunmaktadır:

(6) a. *C'est **une** festival très agréable.

b. C'est **un** festival très agréable.

Dizim yanlışı türü ise sadece, %6 oranında karşılaşılan yanlış türüdür. Örneklerde görülebileceği gibi, öğrenciler adın kendisinden önce gelen sıfat tarafından nitelendiği durumlarda dizimsel yanlışa düşmektedirler:

(7) a. *Cet ville offrir nombreuses ***l'***arbres.

b. Cette ville offre **de** nombreux arbres.

(8) a. *Tekirdağ est très connu et agréable **une** ville.

b. Tekirdağ est **une** agréable ville très connue.

Belirsiz tanımlık alanında yapılan en sık yanlış türünün eksiltme yanlışı olması, bu ulamın Türkçede olmamasıyla ilgili olduğu görüşünü desteklemektedir. Diğer taraftan, cinsiyet seçimi nedeniyle yapılan belli bir orandaki yanlışlar da bu kapsamda değerlendirilebilir.

2. Kısmi tanımlık

81 bağlamı bulunan kısmi tanımlık, 56 defa yanlış olarak kullanılmıştır. Söz konusu bağlamların %69'unu oluşturan bu yanlışların türlere göre dağılımı, sırasıyla seçme (%53), eksiltme (%45) ve ekleme (%2) gibidir.

Kısmı tanımlık alanında yapılan seçme yanlışı kapsamında %36 oranla en sık üretilen yanlış, onun yerine belirli tanımlık seçimidir:

(9) a. *Tu peux manger **les** cerises dans le festival de cerises.
b. Tu peux manger **des** cerises dans le festival de cerises.

(10) a. *Il est mieux que tu ne peux pas faire **le** bruit.

b. Il est mieux que tu ne fasses pas **de** bruit.

Bir diğer yanlış, belirsiz miktar bildiren "beaucoup de" gibi biçimlerdeki "de" yerine "des" biçiminin kullanılmasıdır. %9 oranında olan bu yanlış türüne aşağıdaki gibi örneklerde karşılaşılmaktadır:

(11) a. *Cette ville offre beaucoup **des** plages.

b. Cette ville offre beaucoup **de** plages.

Olumsuz bir tümcede "de" kısmi tanımlığı yerine "l'" belirli tanımlığı ya da sıfat addan önce geldiğinde veya çoğul olduğunda "de" yerine % 5 oranında "des" çoğul belirsiz tanımlığı kullanıldığı görülmektedir:

(12) a. *Tu ne bois pas **l'**alcool dans un maison.

b. Tu ne bois pas **d'**alcool dans une maison

(13) a. *Tekirdağ offrir **des** nombreuses vignes.

b. Tekirdağ offre **de** nombreuses vignes.

Diğer taraftan, "de l'" yerine % 4 oranında sadece "d'" kullanımına rastlanmıştır.

(14) a. *Il est agréable acheter **d'**alcool.

b. Il est agréable d'acheter **de l'**alcool.

%45 oranındaki eksiltme yanlışı içerisinde en sık "du" tanımlığının kullanılmaması (%32) dikkat çekmektedir. Bunun yanında, "beaucoup de" gibi belirsiz miktar belirten biçim ve olumsuz tümcelerde kullanılması gereken "de" eksiltilmiştir:

(15) a. *Tu peux boire **Ø** Raki.
b. Tu peux boire **du** raki

(16) a. *Beaucoup **Ø** monument se trouve dans la Tekirdağ.

b. Beaucoup **de** monuments se trouvent à Tekirdağ.

(17) a.*Il n'y a pas **Ø** monument près de l'université Namık Kemal.

b. Il n'y a pas **de** monument près de l'université Namık Kemal.

Ekleme yanlışı olarak ise, sadece bir örnek tümce bulunmaktadır:

(18) a. *N'utilisez pas beaucoup **de l'**eau chaud.

b. N'utilisez pas beaucoup **d'**eau chaude.

Kısmi tanımlık söz konusu olduğunda da seçme yanlış türünün yanında önemli oranda eksiltme yanlışının üretildiği gözlemlenmektedir. Bu eksiltme davranışının yine Türkçede bu ulamın bulunmaması ile bağlantılı olarak yorumlamak yanlış olmayacaktır.

3. Bileşik tanımlık

Bütüncemizde 97 bağlamı bulunan bileşik tanımlık, %65 oranında yanlış kullanılmıştır. Bu yanlışlar türleri bakımından değerlendirildiğinde, %76 oranıyla seçme, %22 oranında eksiltme ve sadece %2 oranında ekleme yanlışları olduğu görülmektedir.

Seçme yanlış türü kapsamında en sık görülen bağlam bileşik tanımlık yerine belirli tanımlık kullanımı (%41) olarak karşımıza çıkmaktadır:

(19) a.* Ne coupez pas la parole **les** voisins.

b. Ne coupez pas la parole **aux** voisins.

Diğer taraftan, eylemin gerektirdiği ilgeç seçimi ile ilgili olarak yapılan yanlışlar da bulunmaktadır. Bunların oranı %19 dolaylarındadır:

(20) a. *J'adore Tekirdağ grâce **des** vignes.

b. J'adore Tekirdağ grâce **aux** vignes (pour ses vignes).

Öte yandan, cinsiyet seçiminden kaynaklı olarak belli bir oranda (%10) yanlış üretimine rastlanmaktadır:

(21) a. *Chaque années, les personnes viennent **à la** centre de la ville.

b. Chaque année, les personnes viennent **au** centre-ville.

Bütüncemizde bileşik tanımlığın eksiltilmesi olarak ortaya çıkan yanlış türüne, %22 oranında örnek bulunmaktadır:

(22) a.*Il faut aller **Ø** festival de cerises absolument.

b. Il faut absolument aller **au** festival de cerises.

(23) a.*Il est interdit d'entrer par la port **de** jardin.

b. Il est interdit d'entrer par la porte **du** jardin.

Ekleme yanlışı sadece bir örnekte tanımlık gerektirmeyen özel ad bağlamında karşımıza çıkmaktadır:

(24) a.*Il y a le monument de **la** Namık Kemal.
b. Il y a le monument de Namık Kemal.

Önceki iki ulamda olduğu gibi bileşik tanımlık alanında da seçme yanlış türünün en sık rastlanan tür olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, eksiltme yanlışlarının da yine önemli oranda üretildiği dikkat çekmektedir.

4. Belirli tanımlık

Bütüncemizde en fazla sayıda yer alan tanımlık bağlamını 462 rakamıyla belirli tanımlık oluşturmaktadır. Buna karşın, oransal olarak yanlış üretimi en az bu bağlamda yapılmıştır. Gerçekten, bu bağlamda üretilen yanlış oranı %31 ile sınırlıdır. Diğer taraftan, tür bakımından seçme ve eksiltme iki önemli yanlış türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Ekleme yanlış türüne oldukça sınırlı sayıda rastlanmaktadır.

%54 oranındaki seçme yanlışı kapsamında, cinsiyet ulamıyla ilgili seçim yanlışı ilk sırada yer almaktadır. Gerçekten bunların oranı %32 seviyesindedir:

(25) a.*N'oublie pas nourrir **la** chat.

b. N'oublie pas de nourrir **le** chat.

Diğer taraftan, belirli tanımlık yerine belirsiz tanımlık seçimi üretilen yanlışlar arasında %11 ile önemli bir yer tutmaktadır:

(26) a.*Montez **des** escaliers silence.
b. Montez **les** escaliers en silence.

Tanımlığın belirttiği adın teklik, çokluk özelliğine uyumu konusunda yapılan yanlışları da seçme yanlışı kapsamında değerlendirmek mümkündür. Gerçekten, yanlışların %8'ini oluşturan bu tür üretimler içerisinde hem tekil yerine çoğul hem de çoğul yerine tekil tanımlık kullanımları görülmektedir:

(27) a.*Il est conseillé faire **les** ménage.

b. Il est conseillé de faire **le** ménage.

(28) a.*Ne fumer pas dans **le** toilettes.

b. Ne fumez pas dans **les** toilettes.

"e" ünlüsünün ünlü önünde düşmesi kuralına uyulmamasından kaynaklı olarak yapılan yanlışlara nadiren (%3) rastlanmaktadır:

(29) a.*Utiliser tout ce que vous voulles saud **le** ordinateur.
b. Utilisez tout ce que vous voulez, sauf **l'**ordinateur.

Eksiltme yanlış türüne, adın tümce içerisindeki işlevi ne olursa olsun, hem tekil hem çoğul hem de farklı cinsiyet ulamları söz konusu olduğunda sıklıkla karşılaşılmaktadır. Bunların oranı %44'tür:

(30) a.***Ø** Festival de cerises ont lieu en été.

b. **Le** festival de cerises a lieu en été.
(31) a.*Ne pas oublier jeter **Ø** poubelle avant **Ø** porte.

b. Ne pas oubliez de jeter **la** poubelle devant **la** porte.

(32) a.*Tekirdağ domine **Ø** évènements d'agréable.

b. Tekirdağ accueille **les** évènements agréables.

Son olarak, % 2 oranında ekleme yanlışı örneği bulunmaktadır:

(33) a.*Il est défendu de fumer dans **la l'**appartement.

b. Il est défendu de fumer dans **l'**appartement.

Belirli tanımlık kullanımında da yine en sık yapılan yanlış türünün seçme ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede gözlemlenen yanlışlar içerisinde cinsiyet ulamından kaynaklı seçme yanlışlarının çokluğu, bunların diller arası yanlış kapsamında değerlendirilmesini olanaklı kılmaktadır. Ayrıca önemli oranda eksiltme yanlışlarının bulunması, belirli tanımlık yanlışlarının temel nedenlerinden birinin diller arası olumsuz aktarma olduğuna işaret etmektedir.

5. Tanımsız Kullanım "Ø"

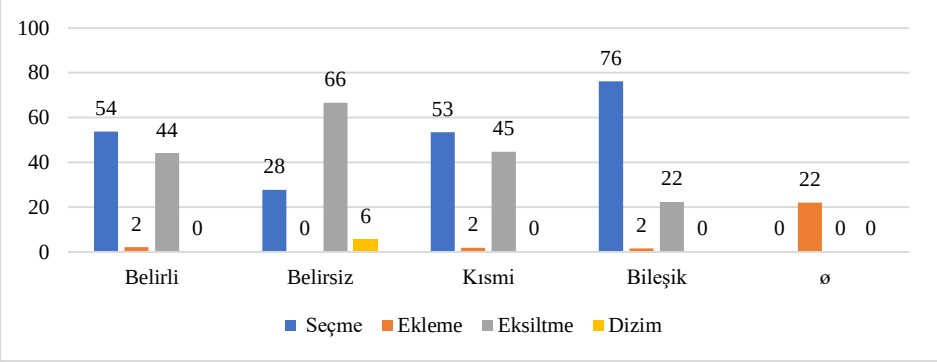
Fransızcanın dilbilgisi kurallarından biri olarak bazı özel adlar tanımlık gerektirmez. Ancak bütüncemizde belli bir sayıda (22) bu kurala uymayan örnekler bulunmaktadır:

(34) a.*__Au__ Tekirdağ vous pouvez voir beaucoup de monument.

b. __A__ Tekirdağ, vous pouvez voir beaucoup de monuments.

III. Sonuç ve Tartışma

Türk öğrencilerin ürettikleri Fransızca bütünce üzerinde gerçekleştirilen yanlış çözümlemesi en sorunlu tanımlık türünün belirsiz tanımlık kullanımı olduğunu göstermektedir. Gerçekten, sayıca çok az örnek olmasına karşın yanlış üretiminin oransal olarak en sık karşılaşıldığı tanımlık türü bu tanımlıktır. Toplam belirsiz tanımlıkların %72'sinin yanlış kullanıldığı belirlenen bu bağlamda, eksiltme kaynaklı yanlış türü %66 oranla ilk sırayı işgal etmektedir. Bununla birlikte, seçme yanlış türünün %28 oranla hemen onun peşinden geldiği görülmektedir. Bu seçme yanlışlarının Fransızcadaki cinsiyet ulamıyla ilgili olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Benzer bir biçimde, kısmi tanımlık bağlamında seçme ve eksiltme yanlış türlerinin birlikte %98 oranında görülmesi aynı bağlamda yorumlanabilir. Aynı durum, bileşik tanımlık için de geçerlidir. Gerçekten, bu bağlamda üretilen yanlışların %76'sı seçme, %22'si eksiltme türünde yanlışlardır. Son olarak, 462 örnekle en yüksek sayıda bağlamı bulunan belirli tanımlık, diğer tanımlık türlerine göre oransal olarak daha az sıklıkta yanlış üretim kaynağını oluşturmaktadır. Zira bunların sadece %31'i yanlış olarak değerlendirilmiştir. Diğer tanımlık türleriyle koşut olarak bu tanımlığın da, seçme (%54) ve eksiltme (%44) türündeki yanlışların yüksek oranda üretildiği görülmektedir.

Şekil 1. Tanımlık yanlışlarının türlere göre dağılımı

Söz konusu yanlışlar tür bakımından değerlendirildiğinde, dil içi kaynaklı ekleme ve dizim yanlışlarının çok düşük oranda gerçekleştiği görülmektedir. %1 oranında örneği olan dizim yanlışlarının çok az sayıda tespit edilmesi, Türkçede bu ulamın bulunmaması dolayısıyla öğrencilerin dizim konusunda olumsuz aktarma yapmalarına yol açan bir özellik taşımamasıyla ilişkili olmalıdır. %8 dolaylarında bulunan ekleme kökenli yanlışlar da dil içi aşırı genelleştirme ile açıklanabilir. Zira Türk öğrencilerin edindiği

ana dilinde bulunmayan tanımlık ulamının Fransızcada ad kökenli sözcükler için zorunlu bir ulam olduğu yönündeki dilbilgisi kuralı, bu ulamın her türlü ad bağlamında, gerekmediği durumlarda bile, kullanılmasını koşullandırmaktadır. Buna karşın, seçme ve eksiltme türündeki yanlışları farklı bağlamda değerlendirmek gerekir. %50 oranla en sık karşılaşılan seçme kaynaklı yanlışlar, aşırı genelleştirme kaynaklı dil içi yanlış türü olarak değerlendirilebileceği gibi, aynı zamanda Türkçeye yabancı olan cinsiyet ulamı çerçevesinde ortaya çıktığı için, girişiklik kaynaklı diller arası bir yanlış türü olarak da nitelendirilebilir. Bir diğer önemli tür olan eksiltme yanlışı, üretilen yanlışların %41'ini oluşturmaktadır. Bunlar, doğrudan girişiklik kaynaklı diller arası bir yanlış olarak değerlendirilmelidir. Zira tanımlık ulamının öğrencilerin ana dili olan Türkçede bulunmaması, öğrencilerin Fransızcada ürettikleri tümcelerde bu ulamın yerini boş bırakmalarına neden olmaktadır.

Fransızcada zorunlu bir dilbilgisi kategorisi olan tanımlığın Türkçede bir dilbilgisi ulamı olarak bulunmamasından dolayı, bu sözcük türünün Türk öğrencileri için "yabancıl öğe" özelliği taşıdığını ileri sürmek tutarlı bir yaklaşımdır. Varsayımda ileri sürüldüğü gibi, iki dil arasındaki tipolojik farklılıkların öğrencilerin sıklıkla diller arası yanlışlar üretmelerine yol açtığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu bulgular, öğrenilen dilde var olan bir ulamın ana dilinde bulunmamasının çok sayıda olumsuz aktarmaya yol açtığının en belirgin göstergesidir. Söz konusu ulamların daha etkin bir biçimde ne tür yöntemlerle öğretilebileceği konusunda yapılacak araştırmalarda ve hem dil öğretim sürecinde hem de dil öğretimine yönelik hazırlanacak ders kitaplarında bu gerçekliğin göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

Kaynaklar

Bayraktaroğlu, S. (1979). "Yabancı Dil Öğrenim Güçlükleriyle İlgili Araştırma Yöntemleri". *İzlem: Yabancı Dil Öğretimi Dergisi(3),* 2-13.

Bazin, L. (1987). *Introduction à l'étude pratique de la langue turque*. Paris: Libraire d'Amérique et d'Orient.

Belkacem, H. (2009). "Les interférences lexicales d'ordre phonétique dans la production écrite d'élèves de terminale". *Synergies Algérie* (4), 281-294. 2.28.2015 tarihinde http://gerflint.fr/Base/Algerie4/belkacem.pdf adresinden alındı.

Bouton, C. (1984). *La linguistique appliquée*. Que sais-je? Paris: Presses Universitaire de France.

Březinová, M. (2009). *L'interférence linguistique en enseignement de la langue française*. Diplomová práce, Pedagogická fakulta Katedra francouzského jazyka a literatury: Masarykova Univerzita.

Burkhardt, E. (2004). *Le traitement de l'erreur de production orale en classe hétérogène plurilingue*. Thèse de Doctorat, Lyon: Université Lumière Lyon 2 Centre De Langues.

Casile, H. (2009). *Observations sur les fautes commises à l'écrit par les apprenants finnophones dans l'usage des éléments Du/De La/Des/De*. Thèse de doctorat, Finlandiya: Université de Tampere, Institut des études de langues et de traduction langue française.

Collombat, I. (2009). "La didactique de l'erreur dans l'apprentissage de la traduction". *The Journal of Specialised Translation*, 37-54, Université Laval (Québec, Canada).

Corder, S. P. (1981). *Error Analysis and Interlanguage. London*: Oxford University Press.

Creissels, D. (1995). *Eléments de syntaxe générale*. Paris: PUF.

Çetinkaya, G. (2015). "Yanlış Çözümlemesi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen B2 Düzeyindeki Öğrencilerin Yazılı Metinlerine İlişkin Görünümler". *International Journal of Languages' Education and Teaching*, Vol:3(1), 164-178, Mannheim, Germany.

Debyser, F. (1970). "La linguistique contrastive et les interférences". *Langue française*, n°8. Apprentissage du français langue étrangère, sous la direction de Emmanuèle Wagner, 31-61.

Delatour, Y., Jennepin, D., Léon-Dufour, M., & Teyssier, B. (2004). *Nouvelle grammaire du Français*. Paris: Hachette Livre.

Demirtaş, L. & Gümüş, H. (2009). "De la faute à l'erreur: Une pédagogie alternative pour améliorer la production écrite en Fle". *Synergies Turquie*(2), 125-138. 2.28.2015 tarihinde http://gerflint.fr/Base/Turquie2/lokman.pdf adresinden alındı.

Fries, C. C. (1945). *Teaching & Learning English as a Foreign Language*. USA: The University of Michigan Press.

Gaoudi, F. (2012). *Les interférences morphosyntaxiques à l'oral et à l'écrit,chez les apprenants de la 4ème année moyenne. Batna, Algeria: Republique Algerienne Democratique et Populaire*, Thèse de doctorat, Universite El-Hadj Lakhdar.

Grevisse, M. & Goosse, A. (2011). *Le bon usage, grammaire langue française*. 15. basım, Paris: De Boeck & Duculot.

Jabeen, A. (2015). "The Role of Error Analysis in Teaching and Learning of Second and Foreign Language". *Education and Linguistics Research*, 1(2), 52-61. 11.01.2015 tarihinde http://www.macrothink.org/journal/index.php/elr/article/view/8189/6732 adresinden alındı.

Lado, R. (1957). *Linguistics across cultures: Applied linguistics for language teachers*. United states of America: The University of Michigan.

Odlin, T. (1997). *Language Transfer: Crosse-linguistique influence in language learning*. New York: Cambridge University Press.

Özçelik, N. &. Topçu Tecelli, N. (2008). "Causes des difficultés de l'écrit en français chez les étudiants Turcs". *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 99-123.

Perdue, M. C. (1980). "L'analyse des erreurs: un bilan pratique". *Langages*, 14e année, n°57. Apprentissage et connaissance, d'une langue étrangère, 87-94.

Porquier, R. & Frauenfelder, U. H. (1980). "Enseignants et apprenants face à l'erreur, ou de l'autre côté du miroir ». *Le français dans le monde*, n° 154, 29-36.

Şavlı, F. (2009). "Interférences lexicales entre deux langues étrangères: anglais et français". *Synergies Turquie* 2, 179-184.

Şavlı, F. & Güler, Ö. (2014). "Writing Errors Frequently Made by Students in French Learning, Their Causes and Solutions / Fransızca Öğreniminde Öğrencilerin Sıkça Yaptığı Yazım Hataları, Nedenleri ve Çözüm Önerileri". *International Journal of Language Academy*, 2(1), 137-150.

Topçu Tecelli, N. & Özçelik, N. (2007). "Fransızca Dilbilgisi Öğreniminde Üniversite Öğrencilerinin Karşılaştıkları Güçlükler: Fransızca ve Türkçede Sözdizimsel ve Biçimbilimsel Farklılıklar". *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı 32, 282-293.

Trawiński, M. (2005). *An Outline of Second Language Acquisition Theories*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii.

Vardar, B. (2002). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Yabancı Dil Yayınları.

Weinrich, H. (1986). "Petite xénologie des langues étrangères". *Communications*, 43. Le croisement des cultures, 187-203.

Weinrich, U. (1953). *Languages in Contact: Findings and Problems*. New York: Publications of the Linguistique Ciecle of New York.